

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДІЙСНЕННІ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

**Збірник
матеріалів III-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

**14-16 квітня 2021 року,
м. Одеса**

У Збірнику опубліковано матеріали III-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу», яка проходила 14-16 квітня 2021 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою Одеської національної академії харчових технологій від 06.04.2021, протокол № 13.

Матеріали, занесені до Збірника, друкуються за авторськими оригіналами. За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України, Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора технічних наук, професора Б.В. Єгорова.

Укладач Л.Д. Риженко

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор, академік НАН України (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	директор Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцент
Ланженко Л.О.	начальник Навчально-методичного відділу НЦООП, к.т.н., доцент
Кручек О.А.	начальник Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Мураховський В.Г.	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Агєєва І.М.	декан факультету менеджменту, маркетингу і логістики, к.е.н., доцент
Зімін О.В.	декан факультету низькотемпературної техніки та інженерної механіки, к.т.н., доцент
Купріна Н.М.	декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к.е.н., доцент
Ліщенко Н.В.	декан факультету комп'ютерних систем та автоматизації, д.т.н., професор
Саркісян Г.О.	декан факультету технології вина та туристичного бізнесу, к.т.н., доцент
Соц С.М.	декан факультету технології зерна і зернового бізнесу, к.т.н., доцент
Ткач В.О.	декан факультету інноваційних технологій харчування і ресторанно-готельного бізнесу, д.е.н., професор
Шарахматова Т.Є.	декан факультету технології та товарознавства харчових продуктів і продовольчого бізнесу, к.т.н., доцент
Шестопалов С.В.	декан факультету комп'ютерної інженерії, програмування та кіберзахисту, к.т.н., доцент
Шпирко Т.В.	декан факультету нафти, газу та екології, к.т.н., доцент

2. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти [Електронний ресурс]. Верховна рада України: веб-сайт. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>

УДК 378.147

КУРСОВЕ ПРОЄКТУВАННЯ ЯК СПОСІБ ЗАОХОЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В.І. Мілованов, В.М. Ярошенко,

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Одним з ключових завдань при вдосконаленні освітнього процесу в сучасних умовах є посилення інтеграції науки і освіти. Важливою місією закладів вищої освіти при цьому є поєднання освітнього процесу з розвитком науково-технічного процесу, так як без передачі знань та відповідного науково-практичного досвіду наука не може успішно розвиватися. Такою ж мірою без науки не може успішно існувати та розвиватись освітній процес. Це зумовлює необхідність заохочення молоді до наукової діяльності, а природним середовищем для цього є заклади вищої освіти.

Однак в сучасних реаліях існує ряд факторів, що ускладнюють формування у студентів усвідомленого інтересу до наукової діяльності. Одним з таких факторів є недостатня інформованість студентів про те, що являє собою наукова діяльність. Студенти практично не мають уявлення про дослідницьку діяльність, що є складовою суттю науки. Тому найважливішим аспектом підготовки спеціалістів у сучасних закладах освіти є формування самостійності, творчої активності, інженерного підходу та наукового мислення [1]. Важливим фактором при цьому являється курсове та дипломне проєктування.

Курсове проєктування є одним із основним видів самостійної роботи студентів, яке спрямоване на закріплення, поглиблення і узагальнення теоретичних знань з навчальних дисциплін професійної підготовки, оволодіння методами наукових досліджень та професійної компетентності.. Наприклад, спеціаліст вищої кваліфікації з «Енергетичного машинобудування», повинен володіти знаннями, вміннями і навичками, як в області технологій виробництва різноманітної продукції енергетичного спрямування, так і методами розрахунку, проєктування та функціонування енергетичного обладнання, які базуються в першу чергу на досягненнях науково-технічного прогресу.

Курсова робота являється чіткою формою звітності по самостійній роботі студента під керівництвом викладача, що містить систематизовані відомості з технології енергетичного машинобудування, а також розрахункові дані та креслення, які базуються, у тому числі, і на сучасних досягненнях науково-технічних технологій. Обов'язковою умовою виконання курсового проєктування є набуття навичок постановки мети та основних завдань з

обов'язковим вміння вирішувати проблемні ситуації в професійній сфері.

Загалом, одним із завдань курсового проектування є вирішення певної оптимізаційної задачі, за певними критеріями оптимізації. Тобто будь-які інженерні дослідження повинні бути елементами творчого пошуку спрямованого на вирішення завдань, які становить перед інженером промислове виробництво або науково-дослідницький сектор. Вибір тієї чи іншої тематики курсового проектування повинен завжди залежати в значній мірі від теоретичної та практичної підготовки студента, а також від його особистих інтересів і прихильностей. Виконання проекту повинне відбуватись під керівництвом викладача спеціалізованої кафедри, який має певний досвід, а також вільно орієнтується в тематиці проектування, його сутності та перспективах розвитку.

Саме під час виконання курсового проекту (роботи) починається професійне становлення студента на основі наукового підходу, коли відбувається перевірка його здатності самостійно знаходити оптимальні варіанти при обранні тих чи інших рішень. При цьому відбувається творчий процес закріплення теоретичних знань, отриманих на лекціях, семінарських і лабораторних заняттях не тільки в окремій галузі технічних дисциплін, а також в ряду суміжних, у тому числі, гуманітарних дисциплін.

Для того, щоб успішно вирішувати завдання курсового проектування студенту необхідно вивчити технічну, нормативну, спеціальну літературу, а також довідкові та суміжні матеріали, а в ідеальному випадку, усі рішення повинні орієнтуватись на перспективах розвитку галузі на основі науково-технічного прогресу. Також студенту рекомендується використовувати матеріали, отримані в період проходження ним виробничих та навчальних практик та відповідні науково-технічні розробки.

Відповідальність студента повинна базуватись на сумлінному виборі в якості об'єкту проектування конкретного практичного матеріалу (лінії, машини, або її елементу) з урахуванням науково-технічного прогресу в галузі або за договорами з підприємствами та проектними установами. Важливим фактором при цьому є ретельність виконання завдань і етапів роботи, а також здачі та захисту роботи у відповідний строк [2] .

До тематики курсового проектування важливо та необхідно включати елементи наукової роботи або повноцінні дослідження із описом планування, проведення та обробкою отриманих експериментальних даних. Тематику досліджень студент або вибирає зі списку, запропонованого кафедрою, або пропонує сам, але в цьому випадку тема повинна відповідати цілям і завданням професійної підготовки магістра або бакалавра на сучасному рівні.

Разом з цим при достатній забезпеченості дисциплін курсового проектування методичними вказівками, літературою для самостійної роботи, успішність незначно, але невпинно знижується останніми роками. Це відбувається у більшості випадків тому, що вживана на кафедрах традиційна форма курсового (дипломного) проектування не завжди дозволяє студентам проявити індивідуальний творчий підхід до вирішення поставлених завдань,

що являється у свою чергу, наслідком «фрагментарного» засвоєння студентами дисциплін, без будь-якого зв'язку з наукою та майбутньою професією.

Для вирішення проблем, які пов'язані з низькою творчою активністю і самостійністю студентів внаслідок їх недостатньої мотивації до навчання, університети багатьох країн проводять експериментальні впровадження різних форм навчального процесу, по-своєму вирішують задачу отримання якісних і реальних курсових і дипломних проєктів. Важливим елементом при цьому являється застосування так званої змішаної системи освітнього процесу, коли застосовуються онлайн -лекції і аудиторні практичні роботи та консультації.

Останнім часом деякі кафедри академії визнали доцільним проєктування окремих розділів колективом з декількох студентів в наслідок чого формується комплексно розроблений студентами проєкт. Перевагою такої постановки проєктування стає розширення загального світогляду кожного студента.

Іншим інноваційним методом курсового проєктування являється так званий метод безперервного проєктування, коли курсові завдання з різних дисциплін розглядаються в обмеженому взаємозв'язку як складові єдиного завдання, що складає основу і прототип випускної кваліфікаційної роботи або дипломного проєкту. Тобто курсові роботи (проєкти) являються розділами майбутньої випускної кваліфікаційної роботи, матеріал для якої починає накопичуватись з виконання цих курсових. А кожний курсовий проєкт являє собою не суму окремих завдань, а їх цілісний комплекс, об'єднаний однією темою і змістом.

Підсумовуючи, необхідно підкреслити те, що в умовах модернізації системи освіти до формування професійної та наукової культури спеціаліста пред'являються нові вимоги.

Зміна вимог до особистих якостей спеціаліста веде до іншого розуміння змісту професійної та науково-технічної підготовки бакалавра та магістра. Тому і викладач, що працює в сучасних умовах повинен бути вже не просто вихователем або урокодавцем, а набувати досвід педагога-дослідника, педагога-психолога, який безперечно оволодіває новими професійними технологіями та досягненнями науково технічного прогресу.

Література.

1. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року (проєкт). [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://reforms.in.ua/Content/download/Reforms/Education/HE%20Reforms%20Strategy%2011_11_2014%20%281%29.pdf

2. Немцева І.А. Фактори формування інноваційної культури вищих навчальних закладів України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://library.kpi.kharkov.ua/Vestnik/2010_7/statti/Nemtseva.pdf

49	МІСЦЕ ОНЛАЙН ЕТИКЕТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ І.О. Павлова, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	121
50	КРИТЕРІЇ КОГНІТИВНОГО МЕТОДУ НАВЧАННЯ О.В. Воскресенська, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	123
51	ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ТА ЧИТАННЯ ЛЕКЦІЙ ОНЛАЙН ПО ТЕХНІЧНИМ ДИСЦИПЛІНАМ Л.І. Морозюк, В.В. Соколовська-Єфименко, Б.Г. Грудка, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	125
52	ZOOM – НЕСПОДІВАНА РЕАЛЬНІСТЬ М.І. Кепін, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	127
53	ЗВОРТНИЙ ЗВ'ЯЗОК З БОКУ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ЛЕКЦІЙ А.П. Ліпін, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	129
54	РІЗНОМАНІТНІСТЬ ПРИ ВИКЛАДАННІ ЛЕКЦІЙ А.П. Ліпін, І.М. Шипко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	130
55	ОХОРОНА ПРАЦІ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ. ЩО ПОВИННІ ЗНАТИ І ЗДІЙСНЮВАТИ ВИКЛАДАЧІ Я.Г. Верхівкер, О.М. Мирошніченко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	132
56	ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ СТУДЕНТАМ І КУРСУ А.А. Галіулін, Т.А. Ревенюк, О.Ю. Розіна, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	133
57	РОЛЬ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ У ВНУТРІШНІЙ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ С.Є. Саламатіна, Т.В. Кравчук, Я.В. Кравченко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	135
58	КУРСОВЕ ПРОЕКТУВАННЯ ЯК СПОСІБ ЗАОХОЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В.І. Мілованов, В.М. Ярошенко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	138
59	ВИКЛИКИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Т.В. Стрікаленко, О.В. Ляпіна, О.М. Берегова, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	141
60	ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ ОБЛІКУ» В ДИСТАНЦІЙ- НОМУ ПРОСТОРИ Т.Д. Маркова, Г.Б. Пчелянська, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	142
61	МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВЕ ПРАВО» ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ» Г.О. Ткачук, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	143

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У III-й ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Державний університет інфраструктури та технологій, м. Київ
2. ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»
3. Івано-Франківський національний медичний університет
4. Одеський національний медичний університет
5. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ
6. ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
7. Херсонська державна морська академія
8. Kyiv National University of Technologies and Design
9. Харківський національний університет радіоелектроніки
10. Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
11. Львівський національний університет імені Івана Франка
12. Державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, м. Переяслав
13. Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
14. Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця
15. Харківський національний університет внутрішніх справ
16. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ
17. Національний університет харчових технологій, м. Київ
18. Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, м. Северодонецьк
19. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
20. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
21. Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
22. Київський національний торговельно-економічний університет
23. Одеський національний політехнічний університет
24. Покровський педагогічний фаховий коледж, м. Покровськ
25. Донбаський державний педагогічний університет, м. Слов'янськ